

Формування професійних навичок студентів у використанні нетрадиційних технік малювання

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку навчання і виховання дітей дошкільного віку перед вищою школою постають задачі підготовки такого спеціаліста, який повинен володіти вміннями і навичками сучасного зображення дійсності, та правильно розуміти, відчувати розвиток мистецтва. Самостійний пошук, експериментування, застосування різних методик та матеріалів у процесі роботи дає студенту знання основ зображувальної грамоти. Високого рівня професійної майстерності надає художньо-творча діяльність майбутньому педагогу основні навички та вміння з питань нетрадиційних методик малювання.

Актуальність наукових досліджень. Дослідженню проблеми професійної підготовки майбутніх педагогів образотворчого мистецтва надається велике значення, положення теорії мистецької освіти та художньо-педагогічної підготовки викладачів мистецьких дисциплін обґрунтовано в працях вітчизняних учених С. Коновець, О. Отич, О. Рудницької та інших. У художньо-творчій діяльності майбутніх педагогів образотворчого мистецтва визначені недостатньо. Ця проблема не достатньо отримала теоретичного обґрунтування, практичного дослідження та детального висвітлення у значній кількості досліджень.

Мета статті. Надихнути студентів вдосконалювати свої малюнки експериментування, самостійним пошуком нових цікавих технік, застосовування різних матеріалів у процесі роботи. Неординарність і індивідуальність підходу до роботи показує обдарованість та талановитість особистості.

Виклад основного матеріалу. Малювання - одне з найрадісніших і захоплюючих видів діяльності для дитини. У дитячому садку на заняття з

зображувальної діяльності дітей відводиться досить багато часу. Найважливіше те, що до цього виду творчості вихованців дитячого садка не потрібно примушувати - вони самі із задоволенням займаються малюванням. Важливо, щоб кожна дитина відчула ситуацію успіху незалежно від своїх здібностей. І для створення таких умов на допомогу вихователю приходять нетрадиційні техніки малювання [1].

У підготовчій групі традиційне малювання вимагає істотного ускладнення техніки в порівнянні з більш ранніми етапами освітньої діяльності в дитячому саду. А що робити, якщо у малюка не виходить робити рівні лінії, витримувати пропорції і чітко промальовувати контури? Адже пара невдач, і дитина може назавжди втратити інтерес до малювання. В цьому випадку рятують нетрадиційні техніки малювання. Головне, чого вони вчать дітей - це відсутність страху помилки. Адже малюнок дуже легко виправити, досить підмалювати щось або стерти. Крім того, нетрадиційні техніки малювання:

- дають дітям впевненість в собі, в своїх силах;
- розвивають естетичний смак, креативність, уяву;
- допомагають розширювати уявлення про світ;
- розвивають дрібну моторику;
- виховують самостійність мислення.

З дітьми 5 років можна практикувати всі способи створення малюнка, з якими діти знайомляться протягом усього періоду навчання в дитячому садку. Більш того, творчі вихователі привносять в цей перелік ряд нових методик [2].

Монотипія – це один з видів друкованої графіки. Особливість даної техніки полягає в тому, що фарба довільно наноситься пензликом на ідеально гладеньку поверхню (скло, оргскло, дзеркало і т. д.) і з утвореного малюнку художник робить відтиск на папері. Одне і те саме зображення двічі отримати неможливо. [3].

Малювання ватяними паличками. Сюжети в цій техніці можна створювати і в рамках контуру, і без нього. Суть методу полягає в тому, що фарба (акварель або гуаш) замість звичної пензлика набирається ватною паличкою. Малюнок

можна створювати лініями (іншими словами, використовувати як пензлик), а можна прикладати паличку до аркуша паперу, або притискати і так створювати сюжет. [3].

Техніка малювання сіллю. Як впливає з назви методу, для створення зображення буде потрібно сіль. Краще, якщо це буде не екстра, а звичайна кам'яна, щоб кристали були різного розміру - так малюнок вийде більш об'ємним.

При необхідності малюнок можна пофарбувати, використовуючи техніку кляксографія з трубочкою або намочивши фарбою шматочок губки. Однак це вимагає повторної сушки, а також досить клопітною роботою по фарбуванню [3].

Картинки, намальовані долоньками або пальчиками. На малюнки можна наносити розведену водою гуаш або акварель. Причому це може бути один колір, а може і кілька. Головне, щоб у дітей були вологі серветки і можливість ретельно вимити руки після малювання [5].

Граттаж - спосіб виконання малюнка шляхом процарапування пером паперу або картону, залитих тушшю. Інша назва техніки - воскографія. Твори, виконані в техніці граттажа, відрізняються контрастом білих ліній малюнка і чорного фону і схожі на ксилографію або ліногравюру.

Лист паперу спочатку покривається воском. Зверху наноситься чорна гуаш або туш. Лист повинен висохнути. Після цього гострим предметом наносяться контури малюнка. Останнім етапом роботи буде процарапування малюнка [3].

Малювання в техніці набризкування. Робота цим нетрадиційним способом, на відміну від попередніх, вимагає певної підготовки. Суть методу полягає в наступному:

- на картоні створюється малюнок;
- цей силует вирізається, прикладається до іншого листа картону;
- обводиться трафарет, промальовувалися деталі;
- вирізаються намальовані елементи;
- на аркуш паперу наноситься фон;
- прикладається шаблон з прорізами;
- старою зубною щіткою робиться набризг на трафарет;

- після висихання домальовують необхідні деталі картинки.

Якщо сюжет повинен залишитися не зафарбованим, то процедура спрощується до етапу вирізання силуету, який потім накладається на основу, захищаючи контур від набризкування на підкладку [5].

Техніка кляксографія з трубочкою. Цей метод створення картинок не тільки розкриває творчий потенціал дітей, а й благотворно діє на їхнє здоров'я, так як видування фарби через трубочку розвиває силу легенів і всю дихальну систему малюків. Для малювання потрібно нехитрий набір (рідко розведені фарби (акварель, гуаш або туш); піпетка або маленька ложечка; трубочка для коктейлю; пензлики, олівці для доповнення сюжету малюнка) [5].

Суть техніки полягає в тому, що дитина набирає ложечкою або піпеткою фарбу, капає на аркуш паперу, а потім через трубочку роздуває це пляма в різних напрямках, створюючи потрібні форми. При цьому паличка не стосується ні краплі фарби, ні аркуша паперу. Якщо потрібно зробити дрібні відгалуження, то дути слід швидко вгору-вниз, вправо-вліво в залежності від напрямку сюжету.

Техніка відбиток зім'ятою папером. У молодших групах діти зминали аркуші паперу, розправляли їх, а потім наносили фарби - так малюнок виходив з цікавими відтінками і тіннями. У підготовчій групі техніка трохи ускладнюється: грудкою папери розфарбовують контур сюжету, роблячи малюнок розмитими, нечіткими. Для реалізації задумки необхідно: нанести контур сюжету на аркуш паперу; налити фарбу (акварель, гуаш) в плоску посудину і розвести її до консистенції сметани водою; зім'яти аркуш паперу (чим щільніше, тим точнішим буде відбиток) [3].

Важливо відзначити, що такий розподіл часу на занятті малюванням в нетрадиційній техніці є умовним, так як є методики, на виконання яких йде значно менше відведених 20 хвилин (наприклад, малюнок сіллю). В цьому випадку вихователь може більше часу приділити мотиваційним прийомам.

Заняття малюванням в дитячому саду - це один з найважливіших шляхів пізнання навколишнього світу дитиною, так як малюки не тільки займаються творчістю, а й самостійно знаходять рішення поставлених практичних завдань.

Це удосконалює спостережливість, формує естетичний смак. Однак реалізація цих цілей вимагає повної зосередженості дитини в творчий процес, що нелегко здійснити, якщо малюк не володіє творчими здібностями. У цьому випадку на допомогу приходять нетрадиційні техніки малювання. У підготовчій групі список способів створення сюжетів на папері значно розширюється в порівнянні з молодшими групами, а діти, які звикли працювати з незвичайними малюнками, із задоволенням продовжують освоювати цей вид діяльності [4].

Висновки. Досліджено проблеми професійної підготовки майбутніх педагогів образотворчого мистецтва використанням нетрадиційних технік малювання у дошкільних навчальних закладах. З цього можна зробити висновки при правильному підборі прийомів можна зацікавити дітей до зображувальної діяльності а також підготовку руки дитини до письма; розвинути у дітей перцепції багатоколірного зображення; сформувати емоційно-позитивного ставлення до процесу творчості та розвивати пізнавальні здібності у дітей.

Література:

1. Дитина. Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років. – К., 2012. – С. 56, 62.
2. Методичні рекомендації до Програми виховання та навчання дітей від двох до семи років «Дитина». – Київ, – 2012.
3. Демчук М. Нетрадиційні техніки/ М. Демчук //Палітра педагога. – 2001. – №3. – С.22-25.
4. Григор'єва Г.Г. Розвиток дошкільника в образотворчій діяльності / Г.Г. Григор'єва. – М. : 2000. – С. 75.
5. Полякова Л. Нетрадиційні техніки малювання – стимул до творчості / Л. Полякова // Вихователь-методист – 2013 р. - № 8 – С. 43 – 46.